

ДОГОВІР ПОСТАВКИ ЯК ПРЕДМЕТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДЕНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ 1980 РОКУ

(тези доповіді)

Тищенко Ю.В. (Україна)

*к.ю.н., доцент кафедри господарсько-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ*

Договір купівлі-продажу один із найстаріших та найбільш поширених договорів, що регулює міжнародні комерційні відносини. Розвиток міжнародної торгівлі зумовив формування не тільки національного законодавства щодо регулювання договору купівлі-продажу, а й міжнародно-правову уніфікацію у цій сфері, основним документом якої, безсумнівно, є Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу від 11 квітня 1980 року (далі Віденська конвенція 1980 року).

Положення Віденської конвенції 1980 року застосовуються до договорів купівлі-продажу товарів між сторонами, комерційні підприємства яких перебувають у різних державах.

Вітчизняне законодавство містить два різновиди договорів щодо оплатної передачі продукції — це договір купівлі-продажу та договір поставки.

Відмінними рисами договору поставки від договору купівлі-продажу, виходячи з їх визначення є:

1) *строковий характер* — передача товару здійснюється у встановлені сторонами строки. Договір поставки, як правило, укладається строком на один рік, протягом якого може бути здійсненна необмежена кількість поставок певного обумовленого товару. Договір же купівлі-продажу укладається окремо на кожен товар чи партію товару;

2) *сфера застосування* — договір поставки укладається під час здійснення господарської діяльності, на відміну від договору купівлі-продажу, якому властиве регулювання особистих, побутових, сімейних та інших відносин не пов'язаних із підприємницькою діяльністю;

3) *особливий суб'єктивний склад* — сторонами договору поставки є тільки суб'єкти господарювання.

Отже, відносини щодо оплатної передачі продукції в результаті здійснення господарської діяльності оформлюються договором поставки, який регулюється Господарським кодексом України.

Проте, якщо договір передбачає перетин митного кордону України майном, відповідні відносини стають зовнішньоекономічними та регулюються Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

В згаданому законодавчому акті, для визначення угоди між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземними контрагентами використовується термін «зовнішньоекономічний договір (контракт)».

Відповідно, за українським законодавством, договір між суб'єктом господарювання України та його іноземним контрагентом щодо передання у зумовлені строки товару за плату, буде називатися зовнішньоекономічний договір поставки.

Згідно зі статтею другою Віденської конвенції 1980 року, її положення, зокрема, не застосовуються до продажу товарів, придбаних для особистого, сімейного чи домашнього використання. В Україні зазначені відносини регулюються договором купівлі-продажу, а саме, якщо фізична особа в Україні замовила товар у продавця за кордоном, між ними буде укладено міжнародний договір купівлі-продажу.

Отже, фактично положення Віденської конвенції 1980 року застосовуються до зовнішньоекономічних договорів поставки, які укладаються між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України та їх іноземними контрагентами.

Такий різний підхід до визначення одних і тих самих відносин, на нашу думку, є не зовсім прийнятним та ускладнює їх правове регулювання.

Як відомо, Україна приєдналася до Віденської конвенції 1980 року, а її положення стали чинними для України з 1 лютого 1991 року.

Відповідно до статті дев'ятої Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. А згідно з частиною другою статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України», якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору.

Таким чином, виникає питання, чи повинні відносини, що нами розглядаються, називатися договором міжнародної купівлі-продажу, і якщо так, то якими нормами вони будуть регулюватися, якщо сторони оберуть право України, як право, що застосовується до їх договору. Дані питання, як гадаємо, потребують законодавчого вирішення.